

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ЕТНОЛОГІВ

Ірина КОВАЛЬ-ФУЧИЛО

19—20 листопада 2002 року в Інституті мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського Національної Академії Наук України відбулась Міжнародна наукова конференція “Україна на межі тисячоліть: етнос, нація, культура”.

На пленарному засіданні з привітальним словом до учасників конференції звернувся голова Товариства “Україна — світ”, народний депутат України І. Драч та директор ІМФЕ, доктор історичних наук Г.Скрипник. Науковці,

які прибули до Києва з усіх регіонів України, а також із Росії і Молдови, заслухали доповіді доктора мистецтвознавства О.Федорука, доктора філософських наук С.Кримського, відомого етнокulturолога Р.Кіся, доктора мистецтвознавства І.Юдкіна, кандидата філологічних наук М.Дмитренка та інших провідних фахівців. У доповідях висвітлювалися проблеми дослідження українського мистецтва та фольклористики в контексті сучасних європейських знань; соціокультурні проблеми духовності у ХХІ столітті;

культури як динамічної мережі смислів; робилися спроби етимологічного аналізу художнього тексту; висловлювалися міркування щодо підготовки фундаментальних видань.

Після спільного засідання робота конференції велася на круглих столах, укомплектованих відповідно до тематики наукових доповідей. Зокрема, круглий стіл “Проблеми підготовки фундаментальних праць із фольклористики” був присвячений таким темам:

1. Підготовка “Фольклористичного енциклопедичного словника”;

2. Видання “Історії української фольклористики: В 2-х томах”;

3. Видання повного зібрання “Український національний епос (думи): У 5-ти томах”.

Унаслідок жвавого обговорення виступу О.Бріциної, присвяченого проблемам укладання майбутнього “Фольклористичного енциклопедичного словника”, було запропоновано видати спершу “Матеріали до Словника”, де узагальнити пропозиції фахівців щодо видання такого типу. Корисно було б відкрити веб-сторінку у всесвітній мережі Internet і таким чином залучити до роботи над Словником усіх зацікавлених. Науковці також наголосили на необхідності експедицій, оскільки лише в такий спосіб можна обстежити сучасний стан побутування фольклору в Україні, при тому слід ретельно занотувати народну термінологію, яку пізніше включити до Словника. Кілька разів звучала думка про те, що не зайвою у сучасних умовах була б і термінологічна конференція. Усі погодились, що видання такого Словника за дотримання зазначених умов, зробить його необхідним для всіх, хто цікавиться народною культурою. В обговоренні взяли участь О.Бріцина, В.Буряк (Дніпропетровськ), І.Головаха, О.Чебанюк, А.Іваницький, М.Дмитренко, Г.Довженюк, Л.Іванікова, В.Осадчук (Харків), Л.Єфремова, Т.Скляр (Глухів).

Проблемі видання “Історії української фольклористики” був присвячений виступ Т.Шевчук “Українська фольклористика 20-х років ХХ століття”. Доповідачка наголосила, що зазначений період був чи не найважливішим у фольклористичному процесі в Україні і відіграв величезну роль у подальшому розвитку не лише української, але й російської та білоруської фольклористики. Він був пов’язаний з іменами таких визначних діячів української культури як М.Грушевський, К.Грушевська, А.Лобода, В.Петров (Київ), Ф.Колеса (Львів), Лугов-

ський (Чернігів), Копержинський (Одеса) та ін. Доповідь викликала зацікавлене обговорення і дискусію, у якій взяли участь О.Бріцина, М.Дмитренко, С.Грица, О.Чебанюк, І.Коваль-Фучило, І.Головаха, А.Іваницький.

Питанням підготовки повного видання українського національного епосу були присвячені доповіді С.Грици “Думи та поетика козацького бароко” та І.Коваль-Фучило “Пародійні думи: проблеми вивчення”. Відомий вчений, доктор філологічних наук С.Грица не лише виклала свої міркування щодо поетики і генези жанру, але й відповіла на численні запитання стосовно проблем укладання, упорядкування та коментування майбутнього видання. В обговоренні взяли участь М.Дмитренко, Т.Шевчук, Л.Єфремова, О.Бріцина, І.Коваль-Фучило, Ю.Дмитренко.

Крім зазначених доповідей, на круглому столі були обговорені інші проблеми сучасної фольклористики, які стосувались міфологічного мислення народу (В.Буряк), відображення тоталітарного режиму у приказках подільян (В.Вовкодав, Вінниця), традицій харківської фольклорної школи і сучасних етномузикознавчих досліджень Східної України (В.Осадча), суголосності поглядів В.Гнатюка та І.Франка на казки про тварин (Г.Сабат, Дрогобич), баладної мелотипології (Л.Єфремова), календарної обрядовості українців і функції звука і голосу (О.Чебанюк), дитячого фольклору Приазов’я (Т.Мілютина), контекстуального підходу у розгляді проблеми виконавства (І.Головаха), історії полеміки навколо Марусі Чурай (Л.Пономаренко), хронологізації народної музики (А.Іваницький) та деякі інші доповіді. Доповідачі відповідали на запитання учасників круглого столу, висловлювалися міркування і репліки з порушуваних проблем.

Учасники круглого столу “Проблеми підготовки фундаментальних праць із фольклористики” сформулювали ряд пропозицій для подальшої роботи, зокрема:

1. Налагодити експедиційну роботу відділу фольклористики;

2. Зробити веб-сторінку “Фольклористичного енциклопедичного словника” у мережі Internet;

3. Підготувати і видати проспект для видання дум;

4. Провести фольклористичну термінологічну конференцію.

м. Київ